

Restaurátorský průzkum a záměr

Modely těžby zlata

Muzeum Šumavy Kašperské hory

MgA. David Blahout, Ph.D.

© 2024

1. Data památky

Dílo:	Modely těžby zlata
Datace:	drum polovina 20. století
Autor:	neznámý
Lokalizace:	Muzeum Šumavy Kašperské hory
Materiál:	smrkové dřevo, sádra, ocel, polychromie
Rozměry:	M03 - v 67 cm, š 64 cm, h 55 cm M04 - v 54 cm, š 70 cm, h 50 cm M08 - v 24 cm, š 60 cm, h 40 cm M1 - v 79 cm, š 60 cm, h 52 cm
Evid./restř./přír. č.:	M03, M04, M08, M1

2. Údaje o akci

Vlastník:	Muzeum Šumavy Kašperské hory Náměstí 140, 341 92 Kašperské Hory
Rest. průzkum vypracoval:	MgA. David Blahout, Ph.D. J. Malého 1957, Písek 397 01
Číslo povolení MKČR:	7401 / 2008

3. Popis památky

3.1. M03 - Model těžební šachty

Model představuje průřez těžební šachtou s ukázkou její roubené výdřevy a též vyústění na povrch se zastřešeným rumpálem a dvěma figurkami starajícími se o jeho provoz. Na vertikální přední ploše je umístěna zvětšenina pečeti města Kašperské Hory. Vše nad terénem kromě dřevěných prvků je kolorováno, na bocích modelu je použita růžová barva, v řezu pak bledě modrá. Na pečeti je práškový bronz.

3.2. M04 - Model drtiče zlaté rudy

Stroj se zde na tomto modelu skládá ze čtyřech stup s klanicemi sevřenými kleštinami a valu s hejblaty, který je poháněn vodním kolem osazeným na trámových kozách. Mezi nimi je umístěn štok, do kterého dopadají stupy. Okolo stroje jsou umístěny dvě figurky zajišťující jeho chod. Vše nad terénem kromě dřevěných prvků je kolorováno, na bocích modelu je použita šedá barva.

3.3. M08 - Model rýžování zlata

Na tomto modelu je zobrazen na terénu rýžovnický splav se dvěma figurkami při práci okolo něj. Třetí figurka se věnuje rýžování zlata pomocí mísy. Vše nad terénem kromě dřevěných prvků je kolorováno, na bocích modelu je použita zeleno-modrá a šedá barva.

3.4. M1 - Model mlýnu na zlatou rudu

Celodřevěný model je tvořen trámovým přístřeškem, na jehož podlaze je umístěna kubická konstrukce mlecího zařízení. Nad ním je na provázkách zavěšen násypný

koš a pod ním se nachází soustava mlecích kamenů běhounu a ležáku, obklopená lubem, ze kterého vybíhá směrem dolů korýtko pro odvod namletého materiálu. Pod mlecími kameny směřuje dolů vřeteno, na kterém je osazen kladnice (cévník) přiléhající k vertikálnímu palečnému kolu s valem (hřídélí) provázaným s vodním kolem. Vedle stroje je umístěna figurka zajišťující jeho chod.

4. Popis stavu památek před restaurováním

U všech čtyřech modelů můžeme konstatovat, že vykazují četné abrazivní poškození, degradované barevné a lakové vrstvy a jsou pokryty silnou vrstvou prachových depositů.

5. Sondážní průzkum

Součástí restaurátorského průzkumu bylo vytvoření sond - zkoušek ztenčování a snímání prachových depositů na památce.

Sonda č. 01 - M03 - Model těžební šachty - terén

Sonda č. 02 - M04 - Model drtiče zlaté rudy - konstrukce drtiče

Sonda č. 03 - M08 - Model rýžování zlata - konstrukce splavu

Sonda č. 04 - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu - konstrukce přístřešku

6. Evaluace sondážního průzkumu

Z výsledků orientačního sondážního průzkumu lze vyvodit závěr, že lze ztenčit a sejmut prachové deposity a ztmavlé laky, při zachování rozhodujícího množství patiny.

7. Restaurátorský záměr

7.1. Koncepce restaurátorského zásahu

Všechny zjištění a informace vycházející z restaurátorského průzkumu společně s přihlédnutím k charakteru a stavu památky a posouzením památkových hledisek dalo vzniknout koncepci restaurátorského zásahu. Ta spočívá v citlivém restaurování Modelů těžby zlata, a to při respektování patiny stárí, která je neoddělitelnou součástí díla.

7.2. Restaurátorský záměr

Koncepce restaurátorského zásahu je podkladem pro stanovení procesu restaurování, vyúsťujícím v restaurátorský záměr, který bude naplňovat tyto jednotlivé etapy restaurování:

I. Etapa – dílčí demontáže

V této etapě bude provedena odborná katalogizace a následná dílčí demontáž jednotlivých prvků památek.

II. Etapa – ztenčení a sejmutí ztmavlých laků a prachových depositů

V této následující etapě je potřeba realizovat kontrolované celkové postupné ztenčení a sejmutí prachových depositů pomocí adekvátní kombinace metod snímání a za použití látek, které to provádějí s maximálním ohledem na originální hmotu památky (případná modifikace technik snímání a chemických látek při něm použitých).

III. Etapa – lokální barevné retuše povrchu

Rehabilitace povrchu pomocí lokálního barevného tonování opticky scelující retuše při použití lazurních tónů.

IV. Etapa – závěrečná konzervace povrchu vhodným prostředkem

Přiměřená závěrečná povrchová úprava příslušným prostředkem (lakem), fixujícím lazurní barevné retuše a vytvářejícím ochranný film.

V. Etapa – montáže

Odborná montáž restaurovaných částí památek, podle katalogizace jednotlivých prvků.

8. TECHNOLOGICKÁ ZPRÁVA

II. Etapa – ztenčení a sejmutí ztmavlých laků a prachových depositů

Etanol, Benátské mýdlo

III. Etapa - lokální barevné retuše dřevěného povrchu:

Kremer Watercolor, Zweihorn

IV. Etapa – závěrečná konzervace povrchu vhodným prostředkem:

Vosko-pryskyřičný lak - Kremer Dammar Varnish Matte, UV Stabilized

V Písku dne 27. 9. 2024

MgA. David Blahout, Ph.D.

Stav před restaurováním - M03 - Model těžební šachty - celkový pohled

Stav před restaurováním - M03 - Model těžební šachty - rumpál

Stav před restaurováním - M03 - Model těžební šachty - roubená šachta

Umístění zkoušky snímání prachových depositů - M03 - Model těžební šachty

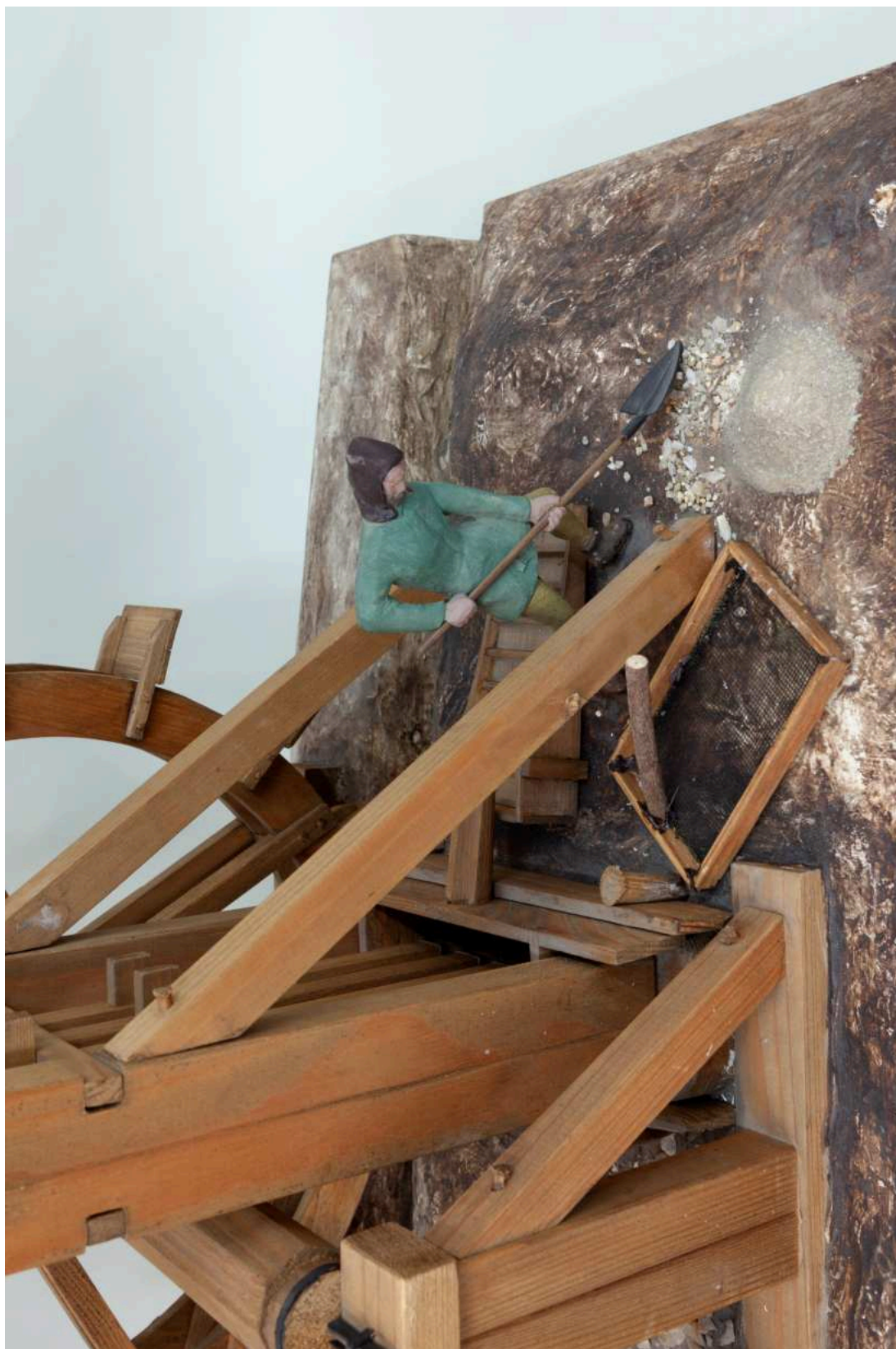
S01 - zkouška snímání prach. depositů - M03 - Model těžební šachty - terén

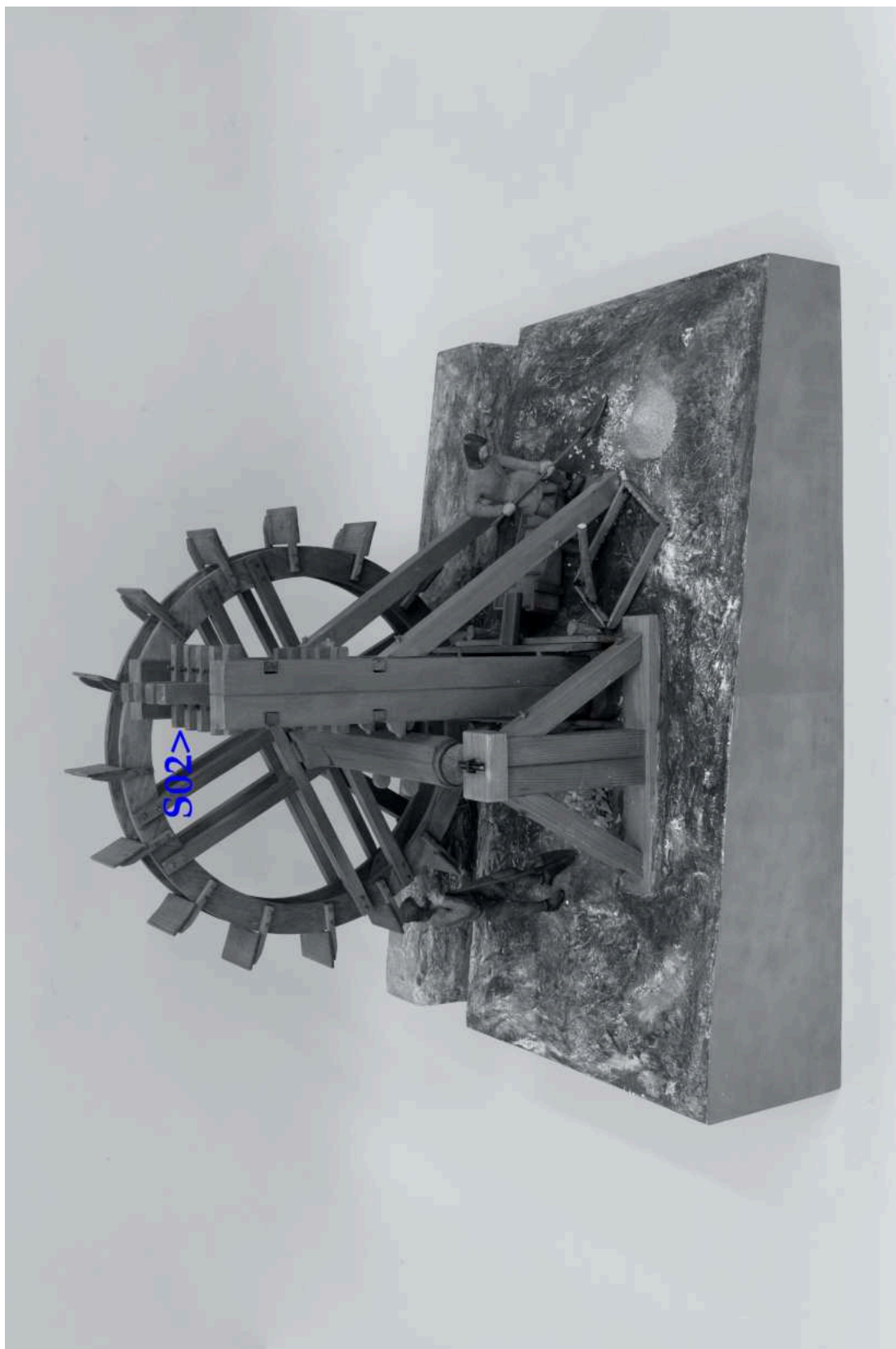
Stav před restaurováním - M04 - Model drtiče zlaté rudy - celkový pohled

Stav před restaurováním - M04 - Model drtiče zlaté rudy - detail mechanismu

Stav před restaurováním - M04 - Model drtiče zlaté rudy - detail mechanismu

Umístění zkoušky snímání prach. depositů - M04 - Model drtiče zlaté rudy

S02 - zkouška snímání prach. dep. - M04 - Model drtiče zl. rudy - konstrukce

Stav před restaurováním - M08 - Model rýžování zlata - celkový pohled

Stav před restaurováním - M08 - Model rýžování zlata - figurka u splavu

Stav před restaurováním - M08 - Model rýžování zlata - figurka s rounem

Umístění zkoušky snímání prach. depositů - M08 - Model rýžování zlata

S03 - zkouška snímání prach. dep. - M08 - Model rýžování zlata - splav

Stav před restaurováním - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu - celkový pohled

Stav před restaurováním - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu - mlecí zařízení

Stav před restaurováním - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu - mlecí zařízení

Umístění zk. snímání prach. depositů - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu

S04 - zkouška snímání prach. dep. - M1 - Model mlýnu na zlatou rudu - sokl